

Ανάπλαση περιοχών εξορύξεων: Η Ευρωπαϊκή εμπειρία και το ενεργειακό λεκανοπέδιο Πτολεμαΐδας

Προοίμιο

✘ Σκοπός των κειμένων που ακολουθούν είναι η αναζήτηση, η καταγραφή και η αξιοποίηση μελετών, προτάσεων και εφαρμοσμένων παραδειγμάτων, που σχετίζονται με το θέμα της ανάταξης και αξιοποίησης των περιοχών στις οποίες αναπτύχθηκε ή/και εξακολουθεί να αναπτύσσεται εξορυκτική δραστηριότητα, λόγω λιγνιτικών αποθεμάτων, καθώς και λιγνιτική εκμετάλλευση για ηλεκτροπαραγωγή.

Αφορμή αυτής της αναζήτησης υπήρξαν συζητήσεις και προβληματισμοί για τις σκοτεινές πτυχές της ζωής στο λεκανοπέδιο, την ρύπανση, την ανεργία, τις μετεγκαταστάσεις οικισμών, το παρόν και το μέλλον, και ταυτόχρονα τα επιτεύγματα των νέων τεχνολογιών, η πράσινη ανάπτυξη, τα φωτεινά παραδείγματα άλλων χωρών αλλά και τα τοπικά επιτεύγματα.

Το προφανές γεγονός ότι το Ενεργειακό Λεκανοπέδιο Εορδαίας οδηγείται σε εδαφική και περιβαλλοντική ασφυξία, από την εκτεταμένη εξορυκτική δραστηριότητα της ΔΕΗ και τον εξαιρετικά χαμηλό ρυθμό αποκατάστασης των εκτάσεων στις οποίες ολοκληρώνεται η εξορυκτική δραστηριότητα, η ορατή πλέον εξάντληση των αποθεμάτων λιγνίτη και η αυξητική τάση των μεγεθών ύφεσης και ανεργίας θέτουν επιτακτικά το μείζον θέμα της βιωσιμότητας της περιοχής και της μετεξέλιξης της παραγωγικής της βάσης.

Μελέτες για το θέμα ανατέθηκαν κατά καιρούς και εργασίες εκπονήθηκαν.

Προγράμματα επισκέψεων ανταλλαγής εμπειριών επίσης

πραγματοποιήθηκαν και έχουν διαχρονικά καταγραφεί σχετικά παραδείγματα.

Για την ωρίμανση της συζήτησης στην περιοχή του Λεκανοπεδίου Εορδαίας, παρουσιάζεται ενδεικτικά παρακάτω μια πρωταρχική έρευνα και συνοπτική παρουσίαση κάποιων ενδιαφερουσών περιπτώσεων και προσεγγίσεων, στις οποίες μπορούν να προστεθούν άλλες εμπειρίες, γνώσεις και προτάσεις, με βάση μια νέα, ειλικρινή και ανιδιοτελή συμφωνία όλων εκείνων που ξέρουν, που μπορούν, που θέλουν να αλλάξουν το τοπίο του Λεκανοπεδίου, για να προσφέρουν τη δυνατότητα επιλογών στη ζωή, την υγεία και την δημιουργία, ως αυτονόητα ανθρώπινα δικαιώματα, στην Δυτική Μακεδονία και παντού επί της γης.

[Ολόκληρο το κείμενο εδώ!](#)

Βιβλιοπαρουσίαση: “Επινοώντας το Παρελθόν”

✖ Στις πολυάριθμες πολιτισμικές εξελίξεις στην Ελλάδα του 5ου αιώνα π.Χ. ανήκει και η «ανακάλυψη του πεζού λόγου». Πεζά κείμενα υπήρχαν βέβαια και πριν, οι «δάσκαλοι της αλήθειας» της αρχαϊκής Ελλάδας εκφράζονταν όμως μέσω της ποίησης, και μόνο ύστερα από την επικράτηση της εγγραμματοσύνης τον 5ο και 4ο αιώνα π.Χ. αναπτύχθηκαν και εδραιώθηκαν είδη του πεζού λόγου που προσέφεραν νέες ερμηνείες του κόσμου: εκτός από πραγματείες των φυσικών επιστημών, ρητορικά και φιλοσοφικά έργα και η ιστοριογραφία. Από τους πρώτους Έλληνες ιστορικούς μάς παραδίδονται ελάχιστα αποσπάσματα ή μόνο ονόματα, με τις Ιστορίες όμως του Ηρόδοτου και του Θουκυδίδη διαθέτουμε τα έργα που επηρέασαν αποφασιστικά την ανάπτυξη του ιστοριογραφικού είδους στην αρχαιότητα και έθεσαν τις βάσεις και της σύγχρονης ιστοριογραφίας, όπως έχει υποστηρίξει ο

Arnaldo Momigliano.

Ο Αντώνης Ρεγκάκος μας θυμίζει ότι η αρχαία ελληνική ιστοριογραφία δεν δημιουργήθηκε από το μηδέν. Ο Ηρόδοτος μπορεί να είναι «ο πατέρας της ιστορίας», αλλά ήδη πριν από αυτόν οι Έλληνες γοητεύονταν από το παρελθόν. Το ομηρικό έπος και η τραγωδία αφηγούνταν το παρελθόν των Ελλήνων, ο «Νέος Σιμωνίδης» δείχνει ότι η σύγχρονη ιστορία του ποιητή μπορούσε να αποτελέσει θέμα της ελεγείας, ενώ και σε άλλα λυρικά είδη, όπως στους επίνικους, το μυθικό αλλά και το πρόσφατο παρελθόν διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Ο Αντώνης Ρεγκάκος δείχνει διεξοδικά πόσο ισχυρή υπήρξε η επιρροή της επικής κληρονομιάς στους πρώτους ιστορικούς. Ο Ηρόδοτος και ο Θουκυδίδης δεν ακολουθούν τον Όμηρο μόνο επειδή και οι δύο καθιστούν τον πόλεμο το κύριο θέμα της αφήγησης τους, αλλά και η ιστορική τους συνείδηση είναι απότοκος του έπους. Παρ' όλο που ο Ηρόδοτος κάνει συχνά λόγο μόνο για «τους θεούς», «τον θεό» ή το «θείο», χωρίς να τους κατονομάζει, και ο Θουκυδίδης δεν τους χρησιμοποιεί καν ως στοιχεία της ιστορικής αιτιότητας, και οι δύο τονίζουν, όπως ακριβώς ο Όμηρος, την τύχη και τον εύθραυστο χαρακτήρα της ανθρώπινης ύπαρξης. Και οι δύο, Ηρόδοτος και Θουκυδίδης, κάνουν ευρύτατη χρήση επικών αφηγηματικών τεχνικών, της επιβράδυνσης, της στρατηγικής της αγωνίας ή της προσθήκης δημηγοριών στα έργα τους.

Ταυτόχρονα, όπως δείχνει ο Αντώνης Ρεγκάκος, τόσο ο Ηρόδοτος όσο και ο Θουκυδίδης είναι παιδιά της εποχής τους. Εμπιστεύονται κυρίως την αυτοψία, θέτουν συχνά σε αμφισβήτηση την πιθανοφάνεια των επικών παραδόσεων και υποβάλλουν τις πηγές τους σε κριτικό έλεγχο. Αξιοποιούν τη μεθοδολογία των σύγχρονων τους ιατρών και φυσιολόγων, αλλά και την ορολογία όπως τη γνωρίζουμε από τη δικανική ρητορική του 4ου αιώνα. Ο όρος «ιστορία», ο οποίος μέχρι σήμερα δηλώνει το είδος αυτό, έχει τον 5ο αιώνα ακόμη τη γενική σημασία της «επιστημονικής έρευνας» συμπεριλαμβάνει με άλλα λόγια γεωγραφικές, εθνογραφικές και ιατρικές, αλλά και ιστορικές έρευνες. Στη μελέτη του ο Αντώνης Ρεγκάκος δείχνει με εύστοχο τρόπο την ένταση μεταξύ παράδοσης και καινοτομίας, μέσα στην οποία γεννιέται η αρχαία ελληνική ιστοριογραφία.

Η ιστοριογραφία είναι επιστήμη ή τέχνη; Κανένα άλλο ερώτημα δεν απασχόλησε τη θεωρία της ιστορίας στον 20ό αιώνα όσο αυτό. Κύρια συμβολή στη συζήτηση για το καθεστώς της ιστορίας υπήρξε η άποψη του Hayden White, ότι η ιστοριογραφία όπως και η μυθοπλαστική αφήγηση βασίζονται στην πλοκή (emplotment). Απέναντι στη θέση αυτή διάφοροι ιστορικοί υπερασπίστηκαν με πάθος τον επιστημονικό χαρακτήρα της ιστορίας. Από τη μια πλευρά η αφήγηση υπονομεύει τη θετικιστική θεωρία της ιστορίας, από την άλλη πλευρά η ύπαρξη ενός «σημαινόμενου» διακρίνει την ιστορία από τη μυθοπλασία. Το βιβλίο του Αντώνη Ρεγκάκου δείχνει ότι αυτός ο διττός χαρακτήρας της ιστοριογραφίας υπάρχει ήδη στα πρώτα στάδια της. Η ομηρική κληρονομιά και η τραγωδία σημάδεψαν τη μορφή και το περιεχόμενο των πρώτων ιστορικών έργων εξίσου με τις υποκρατικές και ρητορικές πραγματείες. Το βιβλίο *Επινοώντας το παρελθόν. Γέννηση και ακμή της ιστοριογραφικής αφήγησης στην κλασική αρχαιότητα* δεν προσφέρει μόνο άριστη παρουσίαση της αρχαιοελληνικής ιστοριογραφίας, αλλά μας βοηθά να κατανοήσουμε καλύτερα τις σύγχρονες θεωρητικές συζητήσεις για την ιστορία.

Jonas Grethlein
Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας
Πανεπιστήμιο Χαϊδελβέργης

Κινήματα στο διαδίκτυο

Η Πολιτική στο διαδίκτυο

Μια εκρηκτικών διαστάσεων συμμετοχική διαδικασία εξελίσσεται τα τελευταία χρόνια στο διαδίκτυο.

✘ Αυτόνομοι Οργανισμοί, Πολιτικές οργανώσεις, ακτιβιστές και bloggers έδωσαν μια άλλη διάσταση, πέραν της εργαλειακής, στο διαδίκτυο.

Η αντι-πληροφόρηση, εκτός του ελέγχου των επισήμων ΜΜΕ και των

δημοσιογραφικών επιτελείων, συγκεντρώνει όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον και σε πολλές περιπτώσεις ασκεί επιρροή για πολιτικά πρόσωπα και πολιτικές επιλογές (εκλογή Σαμαρά), ή αποκαλύπτει και τεκμηριώνει συγκαλυμμένες πτυχές σε πράγματα δημοσίου ενδιαφέροντος (εμβόλιο γρίπης των χοίρων).

Οι διαδικτυακές Καμπάνιες, συχνά εντυπωσιακών διαστάσεων, δημιουργούν ένα νέο πλαίσιο παρέμβασης στις τοπικές υποθέσεις και τις παγκόσμιες διεργασίες και σε κυβερνητικές επιλογές. Η καμπάνια του Avaaz.org, που προκάλεσε διαδικτυακή διαμαρτυρία “για μια πραγματική συμφωνία στην Κοπεγχάγη”, συγκέντρωσε 11 εκατομμύρια υποστηρικτές σε 72 ώρες – η καμπάνια εξελίσσεται και ήδη έφτασε στο συγκλονιστικό αριθμό των 14.783.145 υποστηρικτών.

Οι ομάδες του διαδικτύου προχωρούν μάλιστα μέχρι την διατύπωση Μανιφέστων και σχεδίων πολιτικής και κοινωνικής αλλαγής, με βασικό μέσο επίτευξης το διαδίκτυο.

Προσωπικές ιστοσελίδες αποκαλύπτουν επιστημονικές εργασίες, προσωπικά ενδιαφέροντα και εξαιρετικές ιδιότητες των ανθρώπων – bloggers και παρέχουν, σε πολυάριθμους πολίτες, βήμα πολιτικής και προσωπικής έκφρασης, με επίσης πολυάριθμους αποδέκτες.

Παρακολουθούμε με εξαιρετικό ενδιαφέρον την εξέλιξη αυτή, ως νέο “αυτοοργανούμενο σύστημα”, όπως προβλέπει η κβαντοφυσική, και αξίζει, νομίζω, να διεισδύσουμε σε μερικές ενδιαφέρουσες περιπτώσεις.

To <http://www.avaaz.org/>

Το Avaaz.org αυτοπροσδιορίζεται ως “ένα νέο παγκόσμιο κίνημα στο διαδίκτυο με μια απλή δημοκρατική αποστολή: να

κλείσει το χάσμα μεταξύ του κόσμου που έχουμε, και του κόσμου που οι περισσότεροι άνθρωποι θέλουν παντού”.

“Aanaaz” σημαίνει “φωνή” σε πολλές γλώσσες της Ασίας, της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Ευρώπης.

Σε όλο τον κόσμο, οι περισσότεροι άνθρωποι θέλουν μεγαλύτερη προστασία για το περιβάλλον, μεγαλύτερο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συντονισμένες προσπάθειες για τον τερματισμό της φτώχειας, της διαφθοράς και του πολέμου.

Ωστόσο, η παγκοσμιοποίηση αντιμετωπίζει ένα τεράστιο δημοκρατικό έλλειμμα, διότι οι διεθνείς αποφάσεις διαμορφώνονται από πολιτικές ελίτ που λογοδοτούν σε εταιρείες και δεν είναι σύμφωνες με τις απόψεις και τις αξίες των ανθρώπων του πλανήτη.

Η Τεχνολογία και το Διαδίκτυο επιτρέπουν στους πολίτες να διασυνδεθούν και να κινητοποιηθούν, όπως ποτέ πριν. Η ανάπτυξη ενός νέου μοντέλου διαδικτυακής “πολιτικής των πολιτών” προκαλεί αλλαγές στις χώρες από την Αυστραλία και τις Φιλιππίνες ως τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Το Aanaaz χρησιμοποιεί αυτό το μοντέλο παγκόσμια, διασυνδέοντας τους ανθρώπους πέραν των συνόρων, ώστε να μεταφέρει τις πολιτικές των πολιτών στα διεθνή κέντρα λήψης αποφάσεων.

Το Aanaaz έχει γίνει μια υπέροχη κοινότητα ανθρώπων από όλα τα έθνη, υπόβαθρα και ηλικίες.

Ο πυρήνας του μοντέλου οργάνωσής μας είναι τα email που λειτουργούν σε 13 γλώσσες. Με την εγγραφή ώστε λαμβάνετε τις ειδοποιήσεις μας, θα είστε σε εγρήγορση σχετικά με τα επείγοντα παγκόσμια ζητήματα και τις ευκαιρίες για την

επίτευξη αλλαγών. Τα μέλη του Ανααζ μπορούν να ανταποκριθούν γρήγορα με μικρά ποσά συνδρομής ή εθελοντικές χορηγίες.

Σε λίγες ώρες μπορούμε να στείλουμε εκατοντάδες χιλιάδες μηνύματα σε πολιτικούς ηγέτες, λέγοντάς τους να προχωρήσουν σε συμφωνία για την κλιματική αλλαγή, να οργανώσουμε εκατοντάδες συγκεντρώσεις σε ολόκληρο τον κόσμο καλώντας σε δράση για να αποτραπεί μια γενοκτονία, ή να συγκεντρώσουμε εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ, δολάρια και γιεν για να στηρίξουμε τις διαμαρτυρίες κατά της βίας στην Βιρμανία.

Σε λιγότερο από τρία χρόνια, έχουμε αυξηθεί σε πάνω από 3,5 εκατομμύρια μέλη, και αρχίσαμε να ασκούμε πραγματική επίδραση στην παγκόσμια πολιτική. Το Economist γράφει ότι το Ανααζ είναι έτοιμο να παραδώσει “ένα εκκωφαντικό μήνυμα αφύπνισης” στους ηγέτες του κόσμου, το Ινδικό Express χαιρετίζει «το μεγαλύτερο αγωνιστή το διαδικτύου σε ολόκληρο τον κόσμο» και ο νομπελίστας Al Gore λέει “το Ανααζ είναι εμπνευσμένο και άρχισε ήδη να κάνει τη διαφορά”.

Αυτές τις μέρες διοργανώνει μια παγκόσμια διαβούλευση και ψηφοφορία σχετικά με τους στόχους, τις προτεραιότητες, τις παρεμβάσεις, την οργάνωση για το 2010, στην οποία μέχρι σήμερα συμμετείχαν 48.138 άτομα.

Το Κίνημα Zeitgeist

☒ Zeit (χρόνος) + Geist (πνεύμα): Το πνεύμα των καιρών, της εποχής: γερμανική έκφραση που σημαίνει το γενικό πνευματικό, ηθικό και πολιτισμικό περιβάλλον μιας περιόδου.

Προέλευση

Η ιδέα του Zeitgeist διατυπώνεται από παλιά από τον Johann Gottfried Herder και άλλους γερμανούς Ρομαντικούς όπως ο Cornelius Jagdmann, αλλά είναι ευρύτερα γνωστό από την φιλοσοφία της ιστορίας του Χέγκελ. Το 1769 ο Herder έγραψε μια κριτική στην εργασία Genius seculi (Ευφυής αιώνας) του φιλολόγου Christian Adolph Klotz και εισήγαγε τη λέξη Zeitgeist στην γερμανική ως μετάφραση της έκφρασης genius seculi.

Πώς αυτοπροσδιορίζεται

Το Κίνημα Zeitgeist δεν είναι ένα πολιτικό κίνημα. Δεν αναγνωρίζει κράτη, κυβερνήσεις, φυλές, θρησκείες ή τάξεις. Η κατανόηση μας δείχνει, ότι αυτές είναι ψευδείς, ξεπερασμένες διακρίσεις, που απέχουν πολύ από θετικούς παράγοντες για την πραγματική συλλογική ανθρώπινη ανάπτυξη και δυναμικό. Βάση των παραπάνω είναι η εξουσία, η διαίρεση και η διαστρωμάτωση, δεν είναι η ενότητα και η ισότητα, που είναι ο στόχος μας.

Έχουμε την πρόθεση να αποκαταστήσουμε τις θεμελιώδεις ανάγκες και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση μέσω της προώθησης των πιο σύγχρονων αντιλήψεων σχετικά με το ποιοι και τι πραγματικά είμαστε, σε συνδυασμό με το πώς η επιστήμη, η φύση και η τεχνολογία (και όχι η θρησκεία, η πολιτική και το χρήμα) κρατούν τα κλειδιά της προσωπικής μας ανάπτυξης, όχι μόνο ως μεμονωμένα ανθρώπινα όντα, αλλά ως πολιτισμός, τόσο δομικά όσο και πνευματικά.

Ο στόχος είναι να αναθεωρηθεί η κοινωνία του κόσμου μας σε όλα τα επίπεδα σύμφωνα με τις γνώσεις του σήμερα. Όχι μόνο για να ευαισθητοποιήσει σχετικά με τις κοινωνικές και τεχνολογικές δυνατότητες, που πολλοί έχουν εκπαιδευτεί να θεωρούν ως αδύνατες ή ενάντια στην “ανθρώπινη φύση”, αλλά και για να προωθήσει τα μέσα για την υπέρβαση αυτών των στοιχείων της κοινωνίας που διαιωρίζουν τέτοια παρωχημένα συστήματα.

Η κατανόηση του ότι είμαστε συμβιωτικά όντα και ότι ζούμε σε ένα συμβιωτικό σύμπαν θα πρέπει να έχει σημαντικό αντίκτυπο στον τρόπο που σκεφτόμαστε και ενεργούμε προς τα πάντα και προς όλους.

Η ανθρώπινη νοημοσύνη και συνειδητοποίηση, συνδυασμένες με τη στοχαστική διαχείριση και τη χρησιμοποίηση των γήινων πόρων είναι πραγματικά τα μόνα θεμελιώδη ζητήματα. Όλα τα άλλα χτίζονται πάνω σε αυτά. Επομένως, πρέπει να αρχίσουμε μια προσέγγιση που μεγιστοποιεί την εκπαίδευση, την τεχνολογία και τη διαχείριση των πόρων.

Μέχρι να γίνει αυτό, η βιωσιμότητα θα βρίσκεται σε κίνδυνο. Αυτός είναι ο στόχος του Venus Project και του κινήματος Zeitgeist.

Τι είναι το Venus Project;

Δεν έχει νόημα να επικρίνεις τον πολιτισμό του σήμερα χωρίς να προσφέρεις εναλλακτικές λύσεις. Το Venus Project προτείνει σχέδια για μία κοινωνική αλλαγή που θα οδηγήσει προς έναν ειρηνικό και βιώσιμο παγκόσμιο πολιτισμό. Περιγράφει ένα εναλλακτικό κοινωνικό πρότυπο, όπου τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι ένας τρόπος της ζωής και όχι μόνο προκηρύξεις κάποιου εγγράφου. Το Venus Project έχει ένα όραμα για το πως μπορεί να είναι το μέλλον εάν εφαρμόσουμε αυτά που ήδη ξέρουμε για να πετύχουμε έναν βιώσιμο παγκόσμιο πολιτισμό. Απαιτεί έναν επιστημονικό επανασχεδιασμό του πολιτισμού μας, στον οποίο ο πόλεμος, η φτώχεια, η πείνα, το χρέος, και τα άσκοπα βάσανα του ανθρώπου, αντιμετωπίζονται, όχι ως αναπόφευκτα αλλά ως απαράδεκτα. Οτιδήποτε λιγότερο θα οδηγήσει σε μια καταστρεπτική συνέχεια των προβλημάτων που είναι εμφυτευμένα στον κόσμο του σήμερα.

Το “Venus Project” δημιουργεί μία κοινωνία τεχνολογίας, στην οποία οι υπολογιστές αντικαθιστούν το παλιό σύστημα εκλογής πολιτικών, το οποίο, στις περισσότερες περιπτώσεις, αντιπροσωπεύεται από παγιωμένα και κατοχυρωμένα συμφέροντα.

Το zeitgeist και η Google

Η Google αποκαλύπτει το πνεύμα zeitgeist μέσω της συνάθροισης των εκατομμυρίων των ερωτήσεων αναζήτησης που λαμβάνουμε καθημερινά. Έχουμε διάφορα εργαλεία που δίνουν την διάρθρωση διορατικότητα στις παγκόσμιες, περιφερειακές, προηγούμενες και παρούσες τάσεις αναζήτησης. Αυτά τα εργαλεία είναι διαθέσιμα για σας, για να παίξετε, να εξερευνήσετε και να μάθετε από αυτά. Τους χρησιμοποιήστε για όλα από την επιχειρησιακή έρευνα στις απαντήσεις μικροζητημάτων.

Τα blogs

προκαλούν μαζικές κοινωνικές κινητοποιήσεις (34%) και να αποτελούν το κύριο μέσο αντικειμενικής πολιτικής ενημέρωσης (21%). Το 9% των ερωτώμενων πιστεύει ότι τα blogs θα εξυπηρετούν κυρίως διαφημιστικούς σκοπούς, ενώ μόλις στο 5% ανέρχεται το ποσοστό όσων προβλέπουν απουσία των blogs στο μέλλον. Πολύ μικρό, τέλος, είναι το ποσοστό των ερωτώμενων (2%), οι οποίοι πιστεύουν ότι τα blogs στο μέλλον θα αποτελέσουν μέσο εξυπηρέτησης άνομων συμφερόντων, ενώ σχεδόν 3 στους 10 bloggers αδυνατούν να κάνουν προβλέψεις για το μέλλον των blogs.

Βρισκόμαστε πιθανόν μπροστά σε μια νέα δυναμική πολιτικής επικοινωνίας και κοινωνικής ενεργοποίησης.

Η κρίση της δημοκρατίας και των αντιπροσωπευτικών θεσμών, η χαμηλή αξιοπιστία του κομματικού συστήματος και των κομμάτων, η κρίση εμπιστοσύνης στην πολιτική ενημέρωση, η απαξίωση του ενημερωτικού και πολιτισμικού τηλεοπτικού προϊόντος τροφοδοτούν την καθημερινότητα του blogging, αλλάζοντας σταδιακά όλη την ιδεολογικο-πολιτική χαρτογράφηση των μέσων επικοινωνίας, αλλά και της πολιτικής κουλτούρας.

Τα ερωτήματα που θέτει η «πολιτιστική επανάσταση» των blogs είναι σημαντικά: Πόσος (πραγματικός) χώρος θα απομείνει σε λίγο καιρό στο τηλεοπτικό ενημερωτικό προϊόν; Πόσο εφικτή θα είναι η ανάκαμψη των εφημερίδων και υπό ποιους όρους μπορεί να συμβεί πιθανόν αυτό; Πόσο αποτελεσματικά θα είναι τα παραδοσιακά Μέσα Ενημέρωσης στο να εκφράσουν και να εκπροσωπήσουν τις νέες κοινωνικές ταυτότητες και πρακτικές; Διαμορφώνεται μήπως ένας νέος, ανεξάρτητος από την πολιτική και την οικονομική εξουσία κοινωνικός χώρος, εντός του οποίου συγκροτούνται αναμειγνυόμενες πολλαπλές κοινωνικές ταυτότητες, πολύμορφες αλλά πάντοτε «αντιεξουσιαστικές» πολιτικές ιδέες και, κυρίως, νέες μορφές κοινωνικής συσπείρωσης και κινητοποίησης;

Τα στοιχεία της έρευνας, τουλάχιστον για το τελευταίο ερώτημα, απαντούν καταφατικά. Οι ενδείξεις που προκύπτουν οδηγούν στη διαπίστωση ότι οι αλλαγές που εγκυμονούνται στην ελληνική κοινωνία θα είναι στα επόμενα χρόνια βαθύτατες. Απομένει να αποκρυσταλλωθεί η μορφή τους και η θεσμική τους συγκρότηση.

Το μανιφέστο των blogs

Το 2008 οι έλληνες Bloggers δημοσίευσαν και συζήτησαν το Μανιφέστο τους.

Στις συζητήσεις αναρωτήθηκαν αν “αρχίζουμε να αποκτάμε χαρακτηριστικά κινήματος ή κοινωνικού ρεύματος; Διότι μανιφέστα εκδίδουν κινήματα ή κοινωνικά ρεύματα. Δεν συμφωνώ στο κεντρικό ζήτημα υπεράσπισης της ανωνυμίας και το δείχνω έμπρακτα γράφοντας ουσιαστικά επώνυμα. Κατανοώ όμως το σκεπτικό της υπεράσπισης της”.

Και διατύπωσαν τις βασικές θέσεις τους:

“Οι παρακάτω 9 θέσεις είναι μια προσπάθεια να διαδοθεί η ιδέα του τι πραγματικά είναι ένα blog, με τελικούς αποδέκτες όχι μόνο τον κόσμο, αλλά και την Πολιτεία και τα Media. Ίσως θα ήταν χρήσιμο να το αναπαράγουν όσοι Bloggers συμφωνούν με τις θέσεις του.

1. Τα blogs είναι διάλογος – ελεύθερος ανεμπόδιστος διάλογος ανάμεσα σε πολίτες.
2. Τα blogs είναι μια πρόσκληση σε διάλογο, σε διαφωνία και επικοινωνία.
3. Τα blogs δεν κέρδισαν το ενδιαφέρον της κοινωνίας επειδή λένε ψέματα ή συκοφαντούν. Το κέρδισαν επειδή η κοινωνία έχει ανάγκη από μια αυθεντική φωνή.
4. Τα blogs είναι το δικαίωμα του καθενός να εκφέρει την άποψή του. Δεν υπάρχουν “ενημερωτικά” και “μη ενημερωτικά” blogs. Μέσα από το διάλογο όλοι κάτι μαθαίνουμε.
5. Τα blogs δεν τα γράφουν επαγγελματίες – τα γράφουν πολίτες. Μπορεί να αξιοποιούν την όποια επαγγελματική τους εμπειρία, μπορεί και όχι.
6. Ο blogger δεν χρησιμοποιεί εθνικούς πόρους (όπως οι τηλεραδιοσυχνότητες), και συνεπώς δεν μπορεί να μπαίνει σε καλούπια ο τρόπος και το περιεχόμενο της έκφρασής του. Ο blogger αξιοποιεί το απεριόριστο μέγεθος του παγκόσμιου Δικτυακού ιστού για να εκφράσει και τη δική του άποψη.
7. Η Πολιτεία, τα Media, οι επιχειρήσεις, και όλοι οι θεσμοθετημένοι οργανισμοί της Ελληνικής κοινωνίας, αξίζει να παρακολουθούν τους bloggers και τον διάλογο τους. Ακόμα καλύτερο θα είναι να συμμετέχουν ισότιμα σε αυτόν το διάλογο.

θα μπορέσουν και οι ίδιοι να γίνουν σοφότεροι μαθαίνοντας την άποψη του απλού πολίτη, αντί να προσπαθούν να την περιορίσουν στα δικά τους καλούπια.

8. Το δικαίωμα του blogger να γράφει ελεύθερα την άποψή του είναι ιερό. Αν με αυτά που γράφει καταπατά συγκεκριμένες νομοθετικές διατάξεις, υπάρχουν νόμιμες διαδικασίες για την δίωξή του.

9. Στο βαθμό που δεν παραβιάζει με σαφή τρόπο διατάξεις του νόμου, η ανωνυμία είναι δικαίωμα του blogger”.

Μια ελληνική άποψη για τα blogs δημοσιεύθηκε παλαιότερα απο το udemand και συνεισφέρει στο διάλογο για τη σημασία των blogs ως εξής:

“ Ίσως τα blogs να μπορούσαν να βοηθήσουν στην εξεύρεση λύσεων ή τουλάχιστον στην εντονότερη πολιτικοποιημένη δραστηριοποίηση των πολιτών. Δεν μας ενδιαφέρει ο αλληλοσπαραγμός των δημοσιογράφων, δεν θέλουμε, μόνο, τα άπλυτα του πολιτικού συστήματος, δεν μας ενδιαφέρει ο κιτρινισμός. Θέλουμε πρωτοβουλίες και πολιτικό προβληματισμό!

Τα blogs μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως ένας δημόσιος χώρος πολιτικής συζήτησης. Ο καθένας μπορεί να εκφράσει την άποψή του. Όλοι στις παρέες μας βλέπουμε ότι υπάρχουν φίλοι μας με απόψεις και ιδέες για ένα καλύτερο πολιτικό σύστημα, για μία καλύτερη καθημερινότητα. Μπορούμε μέσω των blogs να καταθέτουμε τις ιδέες αυτές και να δημιουργηθεί μία δυναμική πραγματικής αλλαγής. Η ανύπαρκτη κοινωνία των πολιτών μπορεί να ξεκινήσει από τα blogs. Ομαδικές εκδηλώσεις, μαζικές συλλογές υπογραφών, μαζικά και οργανωμένα μπούκοτάζ και οτιδήποτε άλλο θεωρηθεί εφικτό και χρήσιμο”.

Οι δηλώσεις ταυτότητας στις προμετωπίδες των Bloggers είναι χαρακτηριστικές :

ΣΑΣ ΚΑΛΩΣΟΡΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΛΗΜΕΡΙ.

ΕΥΕΛΠΙΣΤΟΥΜΕ ΝΑ ΤΟ ΚΑΝΟΥΜΕ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΟΡΜΗΤΗΡΙΟ ΚΡΙΤΙΚΗΣ , ΣΚΕΨΗΣ , ΚΑΙ «ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ» ΤΩΝ «ΣΕΡΒΙΡΙΣΜΕΝΩΝ» .ΔΕΧΟΜΑΣΤΕ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟ ΕΠΙΔΙΩΚΟΥΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΩΤΙΣΤΟΣ ΠΡΟΣΔΟΚΟΥΜΕ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΟΥΜΕ ΝΕΟΥΣ ΚΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟΥΣ

ΦΙΛΟΥΣ.

ή

Υπάρχει η άποψη ότι ένα blog είναι μόνο ένα προσωπικό ημερολόγιο

ΛΑΘΟΣ !

Ενα blog μπορεί να είναι:

*Ένας πίνακας νέων ή ανακοινώσεων

*Ένα προσωπικό ημερολόγιο

*Μια συλλογή από links

*Ένας χώρος συνεργατών

*Μια καθημερινή εξαγγελία

*Μια πολιτική εξέδρα

*Οι προσωπικές σου σκέψεις

Με λίγα λόγια το blog είναι ό,τι εσύ θέλεις. Είναι ο προσωπικός σου χώρος στο διαδίκτυο, μια ιστοσελίδα που ενημερώνεται σε καθημερινή βάση (ή όποτε εσύ θέλεις) που οι άλλοι χρήστες μπορούν να στέλνουν την γνώμη τους για το περιεχόμενο της (αν εσύ το επιτρέπεις).

Ο ανταγωνισμός των εταιρειών για τα ιστολόγια

“Αυξάνουν δύναμη τα blogs, στάσιμο το Twitter”

Παρά τις εκτιμήσεις πολλών για το αντίθετο.

Αν και ένα χρόνο πριν η κρατούσα άποψη ήθελε τα blogs να «αργοπεθαίνουν» εξαιτίας της εμφάνισης του Twitter, τα σημερινά δεδομένα διαψεύδουν παρόμοιους ισχυρισμούς.

Παρόλο που η απλότητα και η αμεσότητα του Twitter φάνηκε να είναι πιο ελκυστική συγκριτικά με τα posts μακρόσυρτων σκέψεων η πραγματικότητα διαμορφώνεται διαφορετικά.

Συγκεκριμένα, ενώ το Twitter «δυσκολεύεται» με την σταθεροποιημένη ανάπτυξή του –σύμφωνα με στοιχεία της comScore– και με την μη πτώση του TweetDeck, η πλατφόρμα φιλοξενίας blogs WordPress αυξάνει τους μοναδικούς επισκέπτες της έπειτα από μια σταθερή περίοδο ως τον Μάρτιο.

Ειδικότερα, το Twitter είχε 58,3 εκατομμύρια μοναδικούς επισκέπτες από 58,4 εκατομμύρια τον Σεπτέμβριο ενώ η WordPress κέρδισε 10 εκατομμύρια επισκέπτες στο τέλος του μήνα, αγγίζοντας τα 151,8 εκατομμύρια.

[www.kathimerini.gr με πληροφορίες από Techcrunch, 25/11/09 .]

Η ελευθερία και η προσέγγιση που απολαμβάνουν οι χρήστες του διαδικτύου, ο χρόνος που διαθέτουν οι “ασφαλείς και ευτυχείς” πολίτες για να επικοινωνήσουν, να συνεννοηθούν, να εκθέσουν τον εαυτό τους και τις απόψεις τους σε εκατομμύρια “άλλους” , ή για να προωθήσουν, οι πιο πολιτικοποιημένοι, λύσεις τοπικές και παγκόσμιες, ελπίζουμε να βοηθήσει την ανθρωπότητα να επαναπροσεγγίσει τις αξίες της και να αλλάξει :

“Αν η ελευθερία είναι τόσο δύσκολη ως φιλοσοφική έννοια για τα άτομα, είναι διότι γνωρίζουν μόνο τη σκλαβιά της ευτυχίας που αποτελεί τον απόλυτο στόχο της ασφάλειας και της ειρήνης. Όμως τα άτομα δεν είναι καν νεκροί άνθρωποι. Διότι αυτοί παραμένουν ζωντανοί μέσα στην ανθρωπότητα. Η ελευθερία είναι ένα από τα μέσα προσέγγισης της ανθρωπότητας, διότι προσφέρει στο πλαίσιο της ανθρωπιάς, μέσω της ισότητας και της αλληλεγγύης. Γι’ αυτό και είναι τόσο επικίνδυνη για την κοινωνία της σπατάλης και της αγοράς” λέει ο Νίκος Λυγερός.

Ιανουάριος 2010,
Ιωάννα Καλαϊτζίδου,
Πτολεμαΐδα

Υποσημείωση :

τέσσερις κύριες θεωρητικές καινοτομίες της κβαντικής μηχανικής: απροσδιοριστία, υπέρθεση, ασύμβατα παρατηρήσιμα μεγέθη και εμπλοκή.

Κοπεγχάγη : τα περιθώρια στενεύουν

 Η σύνοδος της Κοπεγχάγης τελικά δεν κατόρθωσε να διασωθεί. Οδηγήθηκε σε αποτυχία όπως λίγο-πολύ είχε προεκτιμηθεί. Πρέπει όμως να είναι η τελευταία σύνοδος με αναβλητικό

χαρακτήρα.

Η επόμενη είναι υποχρεωμένη να πάρει αυξημένα δεσμευτικά μέτρα.

Η «περίοδος χάριτος» που απολαμβάνουν οι ανεπτυγμένες χώρες, μέχρι τώρα, έλαβε τέλος (κι αυτό συνιστά ένα από τα βασικά συμπεράσματα της τελευταίας συνόδου).

Η εκλογίκευση της περιβαλλοντολογικής συμπεριφοράς των ανεπτυγμένων χωρών αποτελεί πλέον αναγκαστικό μονόδρομο.

Ήδη το χάσμα ανάμεσα στις κοινωνίες, από τη μια, και τις πολιτικές ηγεσίες των ανεπτυγμένων χωρών, από την άλλη, έχει διευρυνθεί σημαντικά. Όπως κι ανάμεσα στις πλούσιες και φτωχές χώρες. Τα περιθώρια έχουν στενέψει. Κανείς πλέον δεν μπορεί να προσέλθει στην επόμενη σύνοδο χωρίς να είναι αποφασισμένος να δεσμευθεί. Ο κύκλος των χρονικών μεταθέσεων έχει κλείσει οριστικά.

Από το Κιότο ως την Κοπεγχάγη έχει διανυθεί μια μεγάλη απόσταση.

Έχει γίνει μια μεγάλη πρόοδος στην κριτική εκτίμηση της όλης κατάστασης.

Η ανθρωπότητα έχει φθάσει σε ένα σημείο καμπής. Έχουν συμπέσει ορισμένα ορόσημα που καθιστούν πλέον την ανάγκη λήψης αποφάσεων άκρως επείγουσα.

Η συνειδητοποίηση αυτής της οριακότητας των πραγμάτων και των κινδύνων που συνεπάγεται είναι το νέο στοιχείο που υπεισέρχεται στις εξελίξεις. Χρόνο το χρόνο σημειώνεται μια ολοένα και μεγαλύτερη συνειδητοποίηση της οικουμενικότητας των προβλημάτων. Η ανάπτυξη αυτής της συνείδησης, που ισοδυναμεί με μια κατ' αρχάς γενική κατανόηση της σύγχρονης πραγματικότητας, ορίζει πλέον το επίπεδο των προβλημάτων που πρέπει να τεθούν προς συζήτηση. Θα χρειαστούν θεωρητικές γενικεύσεις και νέες πολιτικές επεξεργασίες που να βοηθούν την πολιτική προαγωγή και ανάπτυξη των κινήματων που ήδη εκδηλώνονται σε όλο τον πλανήτη. Ένα πολύμορφο οικουμενικό κίνημα είναι παρόν, εδώ και καιρό, και καταγράφεται σαν μια βασική πολιτική τάση.

Το οικουμενικό αυτό κίνημα συχνά δίνει την εντύπωση ότι ορίζεται μονοσήμαντα στο επίπεδο των οικολογικών προβλημάτων. Ωστόσο η πραγματικότητα είναι ότι δεν εξαντλείται σε αυτά. Η ανάπτυξή του συντελείται σε όλο το φάσμα των προβλημάτων που αναδεικνύει η καπιταλιστική ολοκλήρωση διεθνώς. Οι πολύμορφες τάσεις που συνθέτουν την όλη διαδικασία ανάπτυξής του, ορίζουν μια πολλαπλότητα υποκειμένων που δεν υπόκεινται σε ενιαίες διαδικασίες υπαγωγής και ενότητας (σε κόμματα με την καθιερωμένη παλιά τους μορφή). Η διατήρηση της αυτονομίας των επί μέρους καταστάσεων είναι ένα από τα καινούργια στοιχεία του πολύμορφου κινήματος. Κι έχουμε το εξής παράδοξο: Σε εποχές υπερσυγκέντρωσης των δυνάμεων του συστήματος και μεγαλύτερης ανάγκης για χειραγώγηση των μαζών να διαμορφώνεται μια πανσπερμία αυτόνομων εστιών αμφισβήτησής του.

Αλλά πέρα από το υπαρκτό κίνημα που θα συνεχίσει να δίνει το παρόν σε διάφορα μέτωπα (και που θα βρεθεί αντιμέτωπο με μια σειρά προβλήματα που αφορούν την ανάπτυξή του) υπάρχει και μια γενικότερη ευαισθητοποίηση των κοινωνιών σε οικουμενικό επίπεδο πάνω στα προβλήματα που διακυβεύεται το μέλλον της ανθρωπότητας. Οι απαιτήσεις των κοινωνιών είναι ποιοτικά διαφορετικές από χθες.

Κι αυτό δεν μπορούν να το παραβλέψουν οι μελλοντικές οικουμενικές διασκέψεις .

Την Κοπεγχάγη την αντιπολιτεύθηκαν επί της ουσίας τα νέα αυτόνομα κινήματα-ρεύματα της εποχής μας (όπως και όσο μπορούσαν).

Οι φτωχές χώρες της περιφέρειας ανέδειξαν το πρόβλημα με τις «παράπλευρες απώλειες», από τις κλιματικές αλλαγές, και περιορίστηκαν στη διεκδίκηση ανάλογων αποζημιώσεων.

Οι Σοσιαλιστές-Σοσιαλδημοκράτες συντάχθηκαν πίσω από την Ε.Ε., επιλέγοντας μια παρουσία χαμηλών τόνων, μετριοπαθή, σύμφωνη με τις προδιαγραφές του χώρου.

Η Ε.Ε. έμεινε στη σκιά των επιλογών των ΗΠΑ και της Κίνας, αδυνατώντας να αναδειχθεί σε πρωταγωνιστή των διαβουλεύσεων, όπως άφηνε να εννοηθεί ότι θα κάνει.

Κι ο Ομπάμα ανέλαβε να διαχειριστεί μια κατάσταση που η επιτυχία της αφορούσε αποκλειστικά την καλή προαίρεση των ΗΠΑ (την οποία έπρεπε ο Ομπάμα να επιδείξει χωρίς να υποχρεώνεται στην εφαρμογή κάποιων μέτρων).

Έτσι η Κοπεγχάγη κατέληξε εκεί που κατέληξε, ελλείψει του αναγκαίου συσχετισμού δύναμης που θα επέβαλε μίαν δεσμευτική συμφωνία.

Αλλά αυτά, όπως είπαμε, αποτελούν μια πρόσκαιρη μεταβατική κατάσταση που σύντομα πρόκειται να ανατραπεί. Κι η ανατροπή της δεν πρόκειται να προέλθει παρά σαν αποτέλεσμα μιας προϊούσας συνειδητοποίησης που συντελείται σε οικουμενικό επίπεδο και μεταφράζεται σε μια ολοένα μεγαλύτερη κοινωνική απαίτηση για τη λήψη αποφασιστικών μέτρων.

Η Σύνταξη

2-1-2010

«Αρχίζει μια καινούργια μέρα που κανείς δεν την βλέπει
Και δεν την υποψιάζεται ακόμα
Όμως έχει τρυπώσει μέσα στις ραφές της καρδιάς
Στα καφενεία και στα χρηματιστήρια
Στις βροχερές ώρες, σε άδεια πάρκα, στα μουσεία
Μέσα στα σπουδαστήρια και στα μαγαζιά
Αλλάζει τη σύνθεση της ατμόσφαιρας
Τη γεύση του φιλιού, την πολυτέλεια της αμαρτίας
Το χημισμό του κυττάρου, την ορμή της μπόρας .
Έχει στηθεί η σκηνή, μα δε φωτίζουν οι προβολείς» .

Μανώλης Αναγνωστάκης